

Marginalskatter i OECD-lande – bortfald af topskat vil sende den danske topmarginalskat ned på konkurrencedygtigt niveau

Dette notat sammenligner marginalskatten på arbejde i OECD-landene. Marginalskatten er indkomstskatten på den sidst tjente krone. Det fremgår, at den danske marginalskat for personer med lave indkomster (67 pct. af gennemsnittet) udgør 40,9 pct. svarende til gennemsnittet i OECD. For danske gennemsnitsindkomster ligger marginalskatten på 42,3 pct. lidt under OECD-gennemsnittet på 44,2 pct. For personer med høje indkomster ligger den danske marginalskat på 56,1 pct., hvilket er godt 9 pct.point over OECD-gennemsnittet (46,8 pct.). Man kan ikke konkludere at "skattebyrden" er lav for lav- og mellemindkomster, fordi marginalskatten er tæt på OECD-gennemsnittet. Den gennemsnitslige indkomstskat (den indkomstskat den enkelte betaler i løbet af et år som andel af sin indkomst) for lav- og mellemindkomster ligger nemlig over OECD-gennemsnittet (og det gælder også for høje indkomster). Når marginalskatten alligevel er lavere end OECD-gennemsnittet skyldes det bl.a., at politikerne gennem en årrække har finansieret lavere marginalskat ved at reducere fradrag mv. Det bemærkes også, at Danmark ifølge OECD har OECDs højeste skattetryk (her indregnes ud over skat på løn også afgifter og kapitalbeskatning). Reduktionen af marginalskatten er sket for at gøre det mere attraktivt at arbejde ekstra. Der er solid videnskabelig dokumentation for at reduceret marginalskat øger arbejdsudbuddet. Det skal bemærkes, at den øverste marginalskat hæves med ca. 2 pct.point til 58,1 pct. i 2014 for personer, der har en indkomst på over 700.000 kr. og som har børn (det skyldes skattereformens indkomstaftapping af børnechecken). Samlet kan det konkluderes, at for lav- og mellemindkomster ligger marginalskatten omkring OECD-gennemsnittet, mens marginalskatten for høje indkomster (167 pct. af gennemsnitsindkomsten) ligger godt 9 pct.point over OECD-gennemsnittet. En fjernelse af topskatten (samt fjernelsen af indkomstaftappingen af børnechecken) vil bringe marginalskatten ned på 42 pct. Bortfald af topskatten vil dels øge produktiviteten (fordi det bliver mere attraktivt at arbejde mere produktivt for at få en bonus, forfremmelse mv.). Dels vil det blive mere attraktivt at arbejde flere timer, ligesom det bliver mere attraktivt at tage en lang videregående uddannelse, der giver en højere løn. OECD har anbefalet regeringen at reducere marginalskatten for at øge produktiviteten. Bortfald af topskatten medfører et mindre-provenu på 7,3 mia. kr. efter adfærd og tilbageløb. Et bortfald af indkomstaftappingen af børnechecken vil umiddelbart medføre en budgetforværring på 120 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd.

OECD opgør hvert år marginalskatten for forskellige indkomstgrupper. I dette notat angives marginalskatten for personer med indkomster på 67 pct. (261.637 kr.), 100 pct. (392.456 kr.), 167 pct. (654.093 kr.) og 200 pct. af gennemsnitsindkomsten (784.913 kr.), se næste side for tabel.

Det fremgår, at marginalskatten for **lavindkomster** (261.637 kr.) udgør 40,9 pct. Det svarer til gennemsnittet i OECD. Det bemærkes, at marginalskatten for lavindkomster er reduceret markant siden 1993, hvor marginalskatten udgjorde 50,6 pct. Dermed er marginalskatten reduceret med knap 10 pct.point siden 1993. Det skyldes Nyrups to skattereformer fra 1993 og 1998, VKs tre skattereformer fra 2003, 2007 og 2009. Hertil kommer Thornings skattereform fra 2012, der også sænker marginalskatten for personer med lave indkomster (fra 40,9 pct. til 39,6 pct. og fra 40,9 pct. til 38,0 pct. for enlige forsørgere).

For personer med **gennemsnitlige indkomster** er marginalskatten på 42,3 pct. Det er lidt lavere end OECD-gennemsnittet på 44,2 pct. Siden 1993 er der for gennemsnitsindkomster også gennemført en markant reduktion af marginalskatten fra 58,2 pct. til i dag 42,3 pct. (en reduktion på 15,9 pct.point).

Gennemsnitsindkomsten ligger over OECD-gennemsnittet

Det bemærkes, at den gennemsnitslige indkomstskat (den indkomstskat den enkelte betaler i løbet af et år som andel af sin indkomst) for lav- og mellemindkomster ligger over OECD-gennemsnittet (5,4 hhv. 3,3 pct.point), jf. appendix 1. Når marginalskatten er relativt lavere end OECD-gennemsnittet skyldes det, at politikerne gennem en årrække har finansieret lavere marginalskat ved bl.a. at reducere fradrag mv. Når fradrag reduceres, betyder det, at gennemsnitsskatten stiger. Når afgifter indregnes, øges skattebyrden yderligere i forhold til OECD-gennemsnittet. Det bemærkes også, at Danmark ifølge OECD har OECDs højeste skattetryk (her indregnes ud over skat på løn også afgifter og kapitalbeskatning), jf. appendix 2.

For personer med **høje indkomster** (167 pct. af gennemsnitsindkomsten) er marginalskatten 56,1 pct. Det er den 10. højeste i OECD og marginalskatten ligger dermed ca. 9 pct.point højere end OECD-gennemsnittet. Siden 1993 er den øverste marginalskat reduceret med knap 13 pct.point (fra 68,7 til 56,1 pct.). Ser man på personer med **endnu højere indkomster** svarende til det dobbelte af gennemsnittet (ca. 785.000 kr.) ligger den danske marginalskat godt 8 pct.point over OECD-gennemsnittet. Det skal bemærkes, at den øverste

marginalskat hæves med ca. 2 pct.point i 2014 for personer, der har indkomst på over 700.000 kr. og som har børn (det skyldes skattereformens indkomstaftapning af børnechecken). Samlet kan det konkluderes, at for lav- og mellemindkomster ligger marginalskatten omkring eller lidt under OECD-gennemsnittet, mens marginalskatten for høje indkomster ligger 8-9 pct.point over OECD-gennemsnittet.

Marginalskatteprocent for personer med 67 pct. af gns. indkomstniveau (261.637 kr. for DK), OECD 2012	
1 Belgien	66,3
2 Frankrig	63,6
3 Østrig	56,9
4 Tyskland	55,8
5 Italien	54,1
6 Ungarn	54,0
7 Finland	53,6
8 Holland	48,9
9 Tjekkiet	48,6
10 Spanien	45,7
11 Sverige	45,7
12 Slovakiet	45,1
13 Island	43,8
14 Slovenien	43,6
15 Luxembourg	43,5
16 Norge	43,2
17 Estland	42,9
18 Tyrkiet	42,2
19 Grækenland	41,5
20 Danmark	40,9
21 Storbritannien	40,2
DK efter skattereform i 2022	39,6
22 Portugal	39,4
23 Australien	39,1
DK: Enlige forsørgere efter skattereform i 2022	38,0
24 Irland	37,7
25 Polen	37,2
26 Canada	33,6
27 USA	32,5
28 Japan	32,0
29 Israel	30,1
30 Schweiz	26,3
31 Korea	20,0
32 New Zealand	17,5
33 Mexico	17,4
34 Chile	7,0
OECD - Gennemsnit	40,9

Kilde: OECD Taxing Wages

Marginalskatteprocent for personer med 100 pct. af gns. indkomstniveau (392.456 kr. for DK), OECD 2012	
1 Belgien	69,7
2 Østrig	60,6
3 Tyskland	60,3
4 Frankrig	59,8
5 Finland	54,5
6 Luxembourg	54,2
7 Italien	54,1
8 Ungarn	52,4
9 Grækenland	51,9
10 Norge	51,2
11 Slovenien	51,0
12 Holland	50,1
13 Spanien	49,5
14 Tjekkiet	48,6
15 Sverige	48,0
16 Portugal	47,9
17 Slovakiet	45,1
18 Island	43,8
19 Estland	42,9
20 Danmark	42,3
21 Tyrkiet	42,2
22 USA	41,8
23 Canada	40,9
24 Storbritannien	40,2
25 Irland	37,7
26 Polen	37,2
27 Israel	36,7
28 Japan	36,2
29 Australien	35,8
30 New Zealand	30,0
31 Sydkorea	28,9
32 Schweiz	27,8
33 Mexico	23,4
34 Chile	7,0
OECD - Gennemsnit	44,2

Kilde: OECD Taxing Wages

Marginalskatteprocent for personer med 167 pct. af gns. indkomstniveau (654.093 kr. for DK), OECD 2012	
1 Belgien	68,5
2 Sverige	67,0
3 Italien	62,0
4 Slovenien	60,4
5 Frankrig	59,8
6 Grækenland	59,1
7 Finland	57,5
8 Portugal	56,8
9 Irland	56,7
10 Danmark	56,1
11 Luxembourg	54,2
12 Norge	53,8
13 Ungarn	52,4
14 Holland	49,3
15 Island	49,3
16 Storbritannien	49,0
17 Tjekkiet	48,6
18 Tyrkiet	47,3
19 Israel	45,2
20 Tyskland	44,3
21 Slovakiet	43,5
DK uden topskat	42,3
22 Australien	42,9
23 Estland	42,9
24 Østrig	42,2
25 USA	41,8
26 Spanien	40,0
27 Canada	38,3
28 Polen	37,2
29 Schweiz	35,9
30 Japan	34,8
31 New Zealand	33,0
32 Mexico	28,4
33 Sydkorea	23,1
34 Chile	11,0
OECD - Gennemsnit	46,8

Kilde: OECD Taxing Wages

Marginalskatteprocent for personer med 200 pct. af gns. indkomstniveau (784.913 kr. for DK), OECD 2012	
1 Belgien	68,5
2 Sverige	67,3
3 Finland	63,8
4 Italien	62,0
5 Slovenien	60,4
6 Frankrig	59,8
7 Grækenland	59,1
DK: Personer med børn, indkomst over 700.000 kr. i 2014	58,1
8 Portugal	56,8
9 Irland	56,7
10 Danmark	56,1
11 Norge	53,8
12 Luxembourg	53,7
13 Ungarn	52,4
14 Holland	49,3
15 Island	49,3
16 Storbritannien	49,0
17 Tjekkiet	48,6
18 Østrig	47,6
19 Tyrkiet	47,3
20 Israel	45,2
21 Canada	44,5
22 Tyskland	44,3
23 USA	44,0
24 Slovakiet	43,5
25 Australien	42,9
26 Estland	42,9
DK uden topskat	42,3
27 Schweiz	41,3
28 Spanien	40,0
29 Polen	37,2
30 Japan	34,8
31 New Zealand	33,0
32 Sydkorea	31,6
33 Mexico	28,4
34 Chile	11,0
OECD - Gennemsnit	47,8

Kilde: OECD Tax Policy Analysis

Dokumenteret virkning af lavere marginalskat

Reduktionen af marginalskatten er særlig sket for at gøre det mere attraktivt at arbejde flere timer. Herudover er det sket for at gøre det mere attraktivt at arbejde mere produktivt for at få en bonus eller blive forfremmet, ligesom det bliver mere attraktivt at skifte til et bedre betalt arbejde. Det er forskningsmæssigt veldokumenteret at lavere marginalskat øger arbejdsudbuddet, jf. boks 1. Herudover indebærer lavere topmarginalskat og mindre progression i skattesystemet, at det bliver mere attraktivt at tage en lang videregående uddannelse, der giver en højere løn.

Boks 1. Skandinaviske studier af effekter af virkninger på arbejdsudbuddet af lavere marginalskat

I Danmark finder flere studier, at lavere marginalskat øger arbejdsudbuddet. Effekten af marginalskatten måles ud fra en udbudselasticitet. En elasticitet på 0,1 betyder, at hvis den marginale disponible indkomst øges med 10 pct., så øges antallet af arbejdstimer med 1 pct. F.eks. finder Graversen (1997) arbejdsudbudselasticiteter for kvinder på 0,7 - 0,9 og på 0,13 - 0,23 for mænd. Frederiksen m.fl. (2001) finder, at danske mænd har en elasticitet på 0,05, mens kvindernes elasticitet er på 0,15. Herudover er der studier, der undersøger effekterne på arbejdsudbuddet i et bredere perspektiv.

Ud over effekterne på antal arbejdstimer (det kvantitative arbejdsudbud) af lavere marginalskat, kan der nemlig også være en effekt på produktiviteten (det kvalitative arbejdsudbud), fordi lavere marginalskat gør det mere attraktivt at arbejde mere produktivt for at få en bonus eller opnå forfremmelse, ligesom det bliver mere attraktivt at skifte til et bedre betalt arbejde. Herudover kan lavere marginalskat reducere skatteunddragelse, sort arbejde mv., hvilket øger den skattepligtige indkomst.

Den samlede effekt af en ændring i skatten på arbejde, den såkaldte elasticitet af den skattepligtige indkomst (der således måler effekten på antal arbejdstimer, produktivitet og skatteunddragelse mv.), er i Sverige undersøgt af Ljunge og Ragan (2005), der finder en elasticitet af den skattepligtige indkomst på mellem 0,3 og 0,4 for Sverige, og Hansson (2007) bruger ligeledes svenske data til at estimere elasticiteter mellem 0,4 og 0,5.

Aarbu og Thoresen (2001) finder ved brug af norsk data, at elasticiteten højst er 0,2 og formentlig mindre. Kleven and Schultz (2010) finder en arbejdsindkomstelasticitet på ca. 0,05 for lønmodtagere og ca. 0,10 for selvstændige. De er 2-3 gange højere for kapitalindkomst. De ser også på 1987-reformen, hvor skatteændringerne er større og de adfærdsmæssige effekter dermed er mindre tilbøjelig til at være svækket af optimeringsfriktioner. Her findes elasticiteter på 0,2-0,3, når man ser på de samlede skattepligtige indkomster.

Chetty et. Al (2010) har undersøgt effekten på arbejdsudbuddet og de finder relativt store adfærdsreaktioner ved store ændringer i marginalskattesatserne. Undersøgelsen finder nedre elasticiteter fra ca. 0,34. De finder desuden, at der kun findes signifikante elasticiteter, når der gennemføres væsentlige ændringer i marginalskattesatsen.

De økonomiske vismænd finder i vismandsrapporten 2011, at elasticiteten udgør 0,2 for de personer, der har de 10 pct. højeste indkomster. De finder, at adfærdsreaktionen er så stor, at det ikke giver merprovenu at øge marginalskatten for de 10 pct. højeste indkomster.

Kilde: Skatteministeriets svar til Folketinget spørgsmål S 3508 af 8. juni 2012 og Det Økonomiske Råds Sekretariat (efteråret 2011)

Indkomstaftapning af børnecheck i 2014

Indkomstaftapningen af børnechecken vil have en virkning som en forhøjelse af marginalskatten på arbejde. Indkomstaftapningen af børnechecken vil betyde en umiddelbar budgetforbedring på 280 mio. kr. Efter tilbageløb og adfærd (der arbejdes færre timer blandt de mest produktive danskere) er budgetforbedringen på 120 mio. kr.¹ Det anbefales at fjerne indkomstaftapningen af børnechecken i 2014 for at fremme arbejdsudbuddet i form af flere arbejdstimer og øget produktivitet.

Fjernelse af topskat

Som det fremgår ovenfor ligger marginalskatten for lav- og mellemindkomster omkring OECD-gennemsnittet, mens marginalskatten for høje indkomster ligger 8-9 pct.point over OECD-gennemsnittet. Det er med til at understrege, at den danske topmarginalskat øger udfordringen med at tiltrække højproduktive udlændinge til det danske arbejdsmarked. Det taler for at lette topskatten ved en kommende skattereform. Også ud fra en vurdering af hvilke skattelettelser, der giver mest arbejdsudbud for pengene, bør fremadrettede personskattelettelser gives ved at lette den øverste marginalskat via lavere topskat frem for via øget beskæftigelsesfradrag eller lavere bundskat. Man får således betydeligt mere arbejdsudbud for pengene ved at lette topskatten end ved at øge beskæftigelsesfradraget eller reducere bundskatten².

En fjernelse af topskatten (samt fjernelsen af indkomstaftapningen af børnechecken) vil bringe topmarginalskatten ned på 42,3 pct. Dermed kommer marginalskatten under niveauet i UK og Tyskland og på

¹ Danmark i arbejde, Skattereform, 2012, SKM.dk

² CEPOS-notat: Forskellige skatteinstrumenters påvirkning af arbejdsudbud og velstand - lavere topskat er meget mere effektivt end øget beskæftigelsesfradrag, 19. december 2012

niveau med USA, når der ses på personer med 167 pct. af gennemsnitsindkomsten. Ses der på opgørelsen for personer med en indkomst på 200 pct. af gennemsnittet, kommer Danmark ned på den 9. laveste marginalskat i OECD (lidt under niveauet i Estland og lidt over niveauet i Schweiz). Bortfald af topskatten vil dels øge produktiviteten (fordi det bliver mere attraktivt at arbejde mere produktivt for at få en bonus, forfremmelse mv.). Dels vil det blive mere attraktivt at arbejde flere timer, ligesom det bliver mere attraktivt at tage en lang videregående uddannelse, der giver en højere løn. Endelig bliver det nemmere at tiltrække dygtige udlændinge til det danske arbejdsmarked, hvilket også vil øge produktiviteten. OECD har anbefalet regeringen at reducere marginalskatten for at øge produktiviteten. Bortfald af topskatten medfører et mindre-provenu på 7,3 mia. kr. efter adfærd og tilbageløb³.

Appendix 1

Gennemsnitsskat på lønindkomst for en enlig med 67 pct. af gennemsnitsindkomsten, 2012		Gennemsnitsskat på lønindkomst for en enlig med 100 pct. af gennemsnitsindkomsten, 2012		Gennemsnitsskat på lønindkomst for en enlig med 167 pct. af gennemsnitsindkomsten, 2012	
1 Belgien	50,5	1 Belgien	56,0	1 Belgien	61,0
2 Ungarn	47,7	2 Frankrig	50,2	2 Frankrig	54,1
3 Frankrig	47,2	3 Tyskland	49,7	3 Italien	53,0
4 Tyskland	45,6	4 Ungarn	49,4	4 Østrig	51,3
5 Italien	44,5	5 Østrig	48,9	5 Tyskland	51,2
6 Østrig	44,3	6 Italien	47,6	6 Sverige	50,7
7 Sverige	40,8	7 Sverige	42,8	7 Ungarn	50,6
8 Tjekkiet	39,4	8 Finland	42,5	8 Finland	48,5
9 Estland	39,2	9 Tjekkiet	42,4	9 Slovenien	47,3
10 Grækenland	38,7	10 Slovenien	42,3	10 Grækenland	47,1
11 Slovenien	38,5	11 Grækenland	41,9	11 Danmark	45,1
12 Danmark	37,5	12 Spanien	41,4	12 Tjekkiet	44,9
13 Spanien	37,1	13 Estland	40,4	13 Spanien	43,6
14 Slovakiet	36,9	14 Slovakiet	39,6	14 Norge	43,2
15 Finland	36,8	15 Danmark	38,9	15 Luxembourg	43,2
16 Tyrkiet	36,2	16 Nederlandene	38,6	16 Portugal	42,5
17 Polen	34,6	17 Tyrkiet	38,2	17 Nederlandene	42,4
18 Norge	34,3	18 Norge	37,6	18 Tyrkiet	41,6
19 Nederlandene	33,2	19 Portugal	36,7	19 Slovakiet	41,6
20 Portugal	32,0	20 Luxembourg	35,8	20 Estland	41,4
21 Island	29,9	21 Polen	35,5	21 Island	39,1
22 Japan	29,9	22 Island	34,5	22 Irland	38,2
23 Luxembourg	29,0	23 Storbritannien	32,3	23 Storbritannien	38,2
24 Storbritannien	28,3	24 Japan	31,2	24 Polen	36,2
25 USA	27,4	25 Canada	30,8	25 USA	34,4
26 Canada	26,2	26 USA	29,6	26 Japan	34,1
27 Australien	21,6	27 Australien	27,2	27 Australien	33,0
28 Irland	20,2	28 Irland	25,9	28 Canada	33,0
29 Schweiz	18,6	29 Schweiz	21,5	29 Israel	27,4
30 Korea	18,0	30 Korea	21,0	30 Schweiz	26,0
31 Mexico	13,5	31 Israel	19,2	31 Korea	22,6
32 New Zealand	13,1	32 Mexico	19,0	32 New Zealand	22,4
33 Israel	12,6	33 New Zealand	16,4	33 Mexico	21,9
34 Chile	7,0	34 Chile	7,0	34 Chile	7,9
OECD Gennemsnit	32,1	OECD Gennemsnit	35,6	OECD Gennemsnit	40,0

Kilde: OECD, Tax Policy Analysis

Kilde: OECD, Tax Policy Analysis

Kilde: OECD, Tax Policy Analysis

³ Skatteministerens svar på spørgsmål nr. 81 af 26. oktober 2012.

Appendix 2

Skattetryk, 2011	
1 Danmark	48,1
2 Sverige	44,5
3 Frankrig	44,2
4 Belgien	44,0
5 Finland	43,4
6 Norge	43,2
7 Italien	42,9
8 Østrig	42,1
9 Luxembourg	37,1
10 Tyskland	37,1
11 Slovenien	36,8
12 Island	36,0
13 Ungarn	35,7
14 Storbritannien	35,5
15 Tjekkiet	35,3
16 Estland	32,8
17 Israel	32,6
18 New Zealand	31,7
19 Spanien	31,6
20 Grækenland	31,2
21 Canada	31,0
22 Slovakiet	28,8
23 Schweiz	28,5
24 Sydkorea	25,9
25 USA	25,1
26 Tyrkiet	25,0
27 Chile	21,4

Kilde: OECD Stat